

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/aktualnosci/153388,Dzieci-Wolynia-cykl-filmow-dokumentalnych.html>
22.05.2024, 22:03

„Dzieci Wołynia” - cykl filmów dokumentalnych

Ostatni świadkowie okrutnej zbrodni wołyńskiej. Ludzie, którzy cudem uniknęli śmierci z rąk ukraińskich nacjonalistów.





Mirosław Don



Mirosław Don



Daniela Podgwiad



Daniela Podgwiad



DZIECI
WOŁYNIA



DZIECI
WOŁYNIA

Szacuje się, że w latach 1939–1945 na Wołyniu i w Małopolsce Wschodniej z rąk nacjonalistów ukraińskich zginęło ponad 130 tys. osób narodowości polskiej. W bestialski sposób unicestwiono tysiące miejscowości oraz ich polskich mieszkańców, którzy żyli od pokoleń na kresach Rzeczypospolitej. Ci, którzy cudem uniknęli śmierci, dziś są ostatnimi świadkami okrutnej zbrodni wołyńskiej.

Dzieci Wołynia to cykl przedstawiający świadectwa ostatnich świadków okrutnej zbrodni. Ludzie, którzy cudem uniknęli śmierci z rąk ukraińskich nacjonalistów wspominają tamte wydarzenia, po to by ocalić pamięć o ofiarach dla przyszłych pokoleń Polaków.

*„Styr, rzeka. Płyń tam kobieta, rozkrzyżowana na deskach, goła.
Była tak spalona słońcem, że skóra jej była granatowa. Rozkrzyżowali
ją na tych deskach i wrzucili do rzeki.”*

Daniela Podgwizd

*„Chodziłem do kościoła jako ministrant i był tam ksiądz Grzesiowski,
bardzo fajny człowiek. Jak przyjechali do niego Ukraińcy, w biały
dzień, na dwóch koniach, wyprowadzili go z plebanii siłą, związali mu
liną ręce, przytroczyli do siodła i wio... i tak długo jak zdążył stawiać
kroki to stawiał, a jak już nie miał siły i padł to tak długo go ciągnęli...
aż zgoniał”*

Jerzy Moroz

*„Nie jestem mściwa ani na Niemców ani na Banderowców, nie jestem
mściwa, żeby ich skrzywdzić, odpłacić im, broń Boże. Dzięki Panu
Bogu! Nie mogę tego zapomnieć, tak mnie serce boli, taki wielki żal,
dlaczego taka nieprawość? Przecież oni też niby byli chrześcijanami”*

Anna Osińska

Dowiedz się więcej o Bohaterach cyklu Dzieci Wołynia. Poznaj ich niesamowite historie!

O Mirosławie Donie:

Mirosław Don urodził się 10 sierpnia 1940 roku w Zastawiu, powiat Kostopol na Wołyniu. Wraz z rodziną przeżył rzeź dokonaną przez nacjonalistów ukraińskich w Zastawiu i

Janówce. Jego ojciec Teofil, żołnierz polskiej samoobrony, został ciężko ranny, a 6 letni brat Jerzy zmarł z powodu głodu i wycieńczenia. Rodzina szukając ratunku i pomocy szpitalnej dla rannego ojca przedostała się do Warszawy, zamieszkała na warszawskiej Woli. 1 sierpnia wybuchło Powstanie Warszawskie. Rodzina Donów została wywieziona do obozu Dułag 121 w Pruszkowie. Po wojnie Donowie osiedlili się w Gowarzewie koło Poznania. Jako dorosły człowiek, aż do emerytury, Mirosław Don pracował w Zarządzie Portu Szczecin. Jest honorowym dawcą krwi i maratończykiem, który, w ciągu 35 lat przebiegł 130 tysięcy kilometrów.

O Kazimierzu Lachewiczu:

Kazimierz Lachewicz, syn Łucjana, urodził się 5 czerwca 1923 roku w Wólce Sadowskiej, gmina Kisielin, powiat Horochów. Należał do przedwojennej organizacji Krakusów. Był świadkiem napaści nacjonalistów ukraińskich na Wólkę Sadowską. Był żołnierzem 27 Dywizji Wołyńskiej Armii Krajowej – oddziału partyzanckiego „Łuna”. Następnie wcielony został do Armii Berlinga, a w 1944 roku, został ranny pod Czerniakowem. Jako żołnierz Wojska Polskiego brał udział w „Akcji Wisła”. Po wojnie zamieszkał w Koszalinie.

O Ryszardzie Brockim

Ryszard Brocki, urodzony w 1935 w Hałach, gmina Antonówka, powiat Sarny. W 1943 był świadkiem napaści Banderowców na rodzinną wieś Hały. Wraz z ocalałymi mieszkańcami rodzina Brockich została wywieziona do Chemnitz w Niemczech. Dziadkowie Ryszarda Brockiego, którzy postanowili nie opuszczać Wołynia - zostali bestialsko zamordowani przez Ukraińców. Po II Wojnie Światowej Broccy znaleźli się w strefie amerykańskiej i otrzymali propozycje emigrowania do Kanady. Rodzina postanowiła wrócić do Polski i osiedliła się w województwie łódzkim.

O Kazimierzu Kosarzyckim

Kazimierz Kosarzycki urodził się w 1932 roku we Chwojance, gmina Ludwipol, powiat Kostopol. Jego rodzinna wieś została doszczętnie zniszczona w 1943 roku przez ukraińskich nacjonalistów, mieszkańców sąsiedniej wsi. Kilka godzin przed napaścią o planach wymordowania Polaków, rodzinę Kosarzyckich uprzedził znajomy Ukraińiec, zapamiętany jako "Petryk". Ci, którzy zdecydowali się na natychmiastowe opuszczenie domów - ocalili...

O Jerzym Morozie

Jerzy Moroz urodzony w 1936 roku w Brzuchowicach, koło Lwowa. Pierwsze lata życia wraz z rodzicami spędził w Baworowie w majątku Katarzyny hrabiny Baworowskiej. Hrabina była matką chrzestną Jerzego. Lata wojny Jerzy spędził w Pistyniu, w województwie tarnopolskim, gdzie był świadkiem mordowania Żydów przez Niemców, zbrodni popełnianych przez nacjonalistów ukraińskich na Polakach oraz sowieckich prześladowań. Po wojnie wraz z matką i dziadkami zamieszkał w Wielkopolsce.

O Annie Osińskiej

Anna Osińska z domu Żygadło urodzona w 1930 roku w Niemili, gmina Ludwipol, powiat Kostopol na Wołyniu. W nocy z 25 na 26 maja 1943 roku była świadkiem napaści nacjonalistów ukraińskich na swoją rodzinną wieś. W ciągu kilku godzin zamordowano, według relacji ocalałych mieszkańców, 176 osób, które spoczywają we wspólnej mogile. 13-letnia Anna Żygadło zachowała w pamięci obraz zmasakrowanych ciał i popalonych domostw. Rodzina Anny została wywieziona na przymusowe roboty do Austrii. Po wojnie zamieszkali w Gowarzewie koło Poznania.

O Genewfie Ziółkowskiej

Genewfa Ziółkowska, z domu Paszkowska, urodzona w 1931 roku we Frankopolu, powiat Kostopol, córka sołtysa wsi Frankopol Franciszka Paszkowskiego. Jako jedyna ocalała z mordu na 6-cio osobowej rodzinie Paszkowskich, którego dokonali w czerwcową noc 1943 roku ukraińscy nacjonaści. Po zakończeniu II Wojny Światowej zamieszkała w Damasławku.

O Stanisławie Horoszkiewiczu

Stanisław Horoszkiewicz, urodzony 1937 roku w Kruszewie, koło Parośli na Wołyniu. Jego rodzina była świadkiem mordów dokonanych przez sotnię UPA w Parośli, gdzie życie w jedną noc straciło 155 Polaków. Podczas ucieczki ze spalonej wsi był świadkiem śmierci swojego stryja Kazimierza Horoszkiewicza.

O Danieli Podgwizd

Daniela Podgwizd urodzona w 1932 roku we wsi Zamczysko, powiat Dubno. Była świadkiem sowieckich prześladowań inteligencji polskiej, zbrodni niemieckich na żydowskiej ludności Ostrożca oraz mordów nacjonalistów ukraińskich dokonanych na

Polakach. Wraz z rodziną szukała schronienia w okupowanym przez Niemców Łucku. Po II Wojnie Światowej zamieszkała na ziemiach zachodnich przyłączonych do Polski.

Subskrybuj kanał IPNtv!

► <https://www.youtube.com/channel/UC5G4MtGuS9o88U9DjOan3yA>

Odcinek 10:

Odcinek 9:

Odcinek 8:

Odcinek 7:

Odcinek 6:

Odcinek 5:

Odcinek 4:

Odcinek 3:

Odcinek 2:

Odcinek 1: